

Beslut

Datum 2010-01-25

Dnr 342-3679-2009

Beslut om överlåtelse till länsstyrelserna att pröva frågor gällande anslaget 7:2 Bidrag till kulturmiljövård för budgetåret 2010, ap.1

3 bilagor

Beslut

Riksantikvarieämbetet beslutar att för år 2010 överlåta till länsstyrelserna att pröva frågor gällande anslaget 7:2, anslagspost 1, Bidrag till kulturmiljövård enligt förordningen (1993:379) om bidrag till kulturmiljövård samt andra ersättningar som anges i regleringsbrevet för Riksantikvarieämbetet för år 2010, daterat 17 december 2009. Denna överlåtelse sker med stöd av 14 § bidragsförordningen.

Fördelningen av ramarna till länsstyrelserna framgår av *bilaga 1*. I dessa ramar ingår de medel som fördelades enligt beslut den 4 januari 2010.

Villkor för kulturmiljövårdsanslagets användning

1. Anslaget 7:2 Bidrag till kulturmiljövård (kmv-anslaget) ska användas i enlighet med Riksantikvarieämbetets regleringsbrev för år 2010 och förordningen (1993:379) om bidrag till kulturmiljövård (bidragsförordningen). Riksantikvarieämbetets handbok för länsstyrelsernas handläggning av kulturmiljövårdsanslaget bör följas.
2. Samtliga tilldelade medel på anslagsramen ska utbetalas under år 2010. Länsstyrelserna ska ha en noggrann uppföljning av beviljade insatser så att medel på anslagsramen inte återstår vid årets slut. Tilldelade ramar enligt *bilaga 1* får inte överskridas. Riksantikvarieämbetet vill understryka vikten av en god ekonomisk hantering av kmv-anslaget.
3. Specificerade medel gällande "Bergslagssatsningen" och "Elmia Wood 2011" får inte användas till annat.

Riksantikvarieämbetet

Storgatan 41
Box 5405
114 84 Stockholm

Tel 08-5191 8000

E-post riksant@raa.se

Hemsida www.raa.se

Org.nr 202100-1090

Plusgiro 599 94-4

Bankgiro 5052-3620

4. Länsstyrelserna ska verka för att insatser utförs inom åtgärderna *vård, information och tillgängliggörande, enskilda kunskapsunderlag* och i förekommande fall *arkeologi, konservering* och *ersättningar*. Insatserna ska bidra till att största möjliga effekt och nytta för kulturmiljön uppnås.

Länsstyrelserna får själva, men med beaktande av fördelningen mellan olika åtgärder i sina respektive ansökningar, avgöra vad som ska genomföras inom den fria ramen och ramen för bemyndigandebeslut (enligt *bilaga 1*) om inte annat framgår av nedanstående.

4.1 Vård

Vid beslut om bidrag till bebyggelse ska byggnadsminnen, byggnadsminnesvård bebyggelse och annan värdefull bebyggelse inom områden av riksintresse prioriteras. Även övrig bebyggelse av större kulturhistoriskt värde kan ges bidrag.

Vid beslut om bidrag bör dokumentation ske för den skyddade bebyggelsen i enlighet med Riksantikvarieämbetets allmänna råd för byggnadsminnesförklaring, underrättelser från Riksantikvarieämbetet och Statens historiska museer (1991:3, andra upplagan) och Riksantikvarieämbetets vägledning, *Byggnader och byggda miljöer, dokumentation och rapporter*, (RAÄ 1995).

Länsstyrelserna ska även verka för att åtgärder utförs gällande vård av fornlämningar inkl. ruiner, kulturlandskap och insatser inom kulturresevat.

Runstensvård

För år 2010 behåller Riksantikvarieämbetet 400 000 kronor för löpande vård av runstenar och kommer att utföra sådan på eget initiativ. Länsstyrelserna kan till Riksantikvarieämbetet anmäla behov av akuta åtgärder för runstenar.

4.2 Information och tillgängliggörande

Enligt bidragsförordningen får bidrag lämnas för att göra kulturmiljöer och kulturminnen tillgängliga för allmänheten och för att informera om dem.

Bergslagssatsningen – Kultur och turism

Länsstyrelserna i C, S, T, U, W, X län tilldelas

5 250 000 kronor för Bergslagssatsningen – Kultur och turism.

Beslut fattade om medel till detta projekt ska av länsstyrelserna registreras som särskild satsning "Bergslagssatsningen" i Källa.

Elmia Wood 2011

Länsstyrelsen i Jönköpings län tilldelas 100 000 kronor inom sin fria ram för samordning och förberedelser av kulturmiljövårdens deltagande i skogsmässan Elmia Wood 2011. Medverkan i mässan ska ske i nära samarbete med Riksantikvarieämbetet och den regionala kulturmiljövården i Västra Götalands och Östergötlands län.

4.3 Kunskapsunderlag

Medlen till enskilda kunskapsunderlag ska enbart avse utredningar och dokumentation av enskilda kulturmiljöer inför vårdinsatser. Medel för ovanstående insatser ska av länsstyrelserna registreras som "Enskilda kunskapsunderlag" i Källa. Medel inom anslagspost 1 får inte användas till generella kunskapsunderlag.

4.4 Arkeologi

Medlen ska användas för bidrag och ersättning vid arkeologiska undersökningar enligt Riksantikvarieämbetets allmänna råd till 2 kap. lagen (1988:950) om kulturminnen m.m. (KML), underrättelser från Riksantikvarieämbetet och Statens historiska museer (1994:2).

Arkeologisk undersökning vid mindre arbetsföretag, arkeologiska utredningar och undersökningar, ersättningar enligt 2 kap. 7, 8 §§ får länsstyrelserna finansiera inom sin fria ram.

Arkeologiska undersökningskostnader i samband med bostadsbyggande

För arkeologiska undersökningskostnader i samband med bostadsbyggande disponeras högst 20 000 000 kronor enligt regleringsbrevet. För år 2010 fördelar Riksantikvarieämbetet 19 156 146 kronor för arkeologi vid bostadsbyggande. Medel fördelas till Kv. Åkroken i Nyköping, Kv. Magistern, Kvarnholmen i Kalmar, Kv. Dovhjorten i Jönköping samt Västra Skälby i Västmanlands län.

Länsstyrelsen i Kalmar län ska senast den **1 juni 2010** redovisa tidplan och kostnadsberäkning för Kv. Gesällen, Kvarnholmen i Kalmar. För år 2010 behåller Riksantikvarieämbetet 500 000 kronor för denna insats.

5. Länsstyrelserna får inte använda medel från kmv-anslaget för kostnader som kan hänföras till länsstyrelsernas handläggning av bidragsfrågor eller länsstyrelsernas myndighetsuppgifter; exempelvis kostnader för bidragshandläggande personal, besiktningssesor i samband med prövning av bidragsärenden, uppföljning och utvärdering av kmv-anslagets användning samt tillsyn enligt KML och miljöbalken.

Som exempel får medel av anslagspost 1 inte användas till:

- Generella kunskapsunderlag såsom inventeringar, kartläggningar, planeringsunderlag, fördjupade riksintressebeskrivningar, kulturmiljöprogram och strategi för kmv-anslaget.
- Dokumentationsinsatser som har karaktären av forskningsinsatser och innebär ny kunskapsinhämtning samt FoU-insatser i övrigt.
- Kulturmiljöövervakning
- Utställningsverksamhet av generell karaktär som inte är kopplade till kulturmiljöer som kan få medel från kmv-anslaget.

- Teknikutveckling av webbsidor.
 - Insatser som kan erhålla kyrkoantikvarisk ersättning.
 - Statligt ägda fastigheter.
6. Länsstyrelsen bör i så stor utsträckning som möjligt samverka med andra aktörer och arbeta för samfinansiering av projekt för att öka kulturmiljönyttan och effekterna av kmv-anslaget.
 7. Utbetalning av medel enligt länsstyrelsernas beslut görs av Riksantikvarieämbetet, enligt gällande rutiner i Källa.
 8. I länsstyrelsernas bidragsbeslut för 2010 ska den tid som bidraget står till förfogande (rekvisitionsdatum) bestämmas så att medlen kan betalas ut under budgetåret 2010. Beslut om bidrag till projekt som planeras genomföras under kommande budgetår ska fattas mot bemyndiganderamen för den del av bidraget som inte kan utbetalas under budgetåret 2010.

Riksantikvarieämbetet kommer den **1 juni och den 15 september 2010** i Källa att kontrollera andelen beslutade medel och vid behov omfördela medel mellan länsstyrelserna. Riksantikvarieämbetet kommer att begära in underlag av länsstyrelserna i anslutning till dessa datum.

Riksantikvarieämbetet förbehåller sig rätten att återta medel för omfördelning i de fall länsstyrelserna inte har fattat beslut om tilldelade medel före den 15 september 2010.

9. Beslut om bidrag och ersättningar som fattas mot bemyndiganderamen under år 2010 får utbetalas under 2011 – 2013. Samtliga beslut fattade som bemyndiganden får vid utgången av år 2010 uppgå till maximalt 100 miljoner kronor.
10. Samtliga beslut och utbetalningar ska löpande registreras i Källa. I länsstyrelsernas bidragsbeslut ska anges den åtgärdstyp som registreras i Källa

Upplysningar och närmare beskrivning av villkoren

Hus med historia

För projektet "Hus med historia" disponeras högst 15 000 000 kronor enligt regleringsbrevet. Länsstyrelserna ska äska medel till detta projekt senast den 28 februari 2010. Riksantikvarieämbetet bereder länsstyrelsernas förslag i samråd med Sveriges Hembygdsförbund och fattar beslut om länstilldelning senast den 30 mars 2010.

Generella kunskapsunderlag

Medel för generella kunskapsunderlag återfinns inom anslagspost 3 enligt Riksantikvarieämbetets regleringsbrev. Dessa medel kommer att fördelas i särskild ordning under februari månad utifrån länsstyrelsernas inkomna ansökningar .

Konservering

För konserveringsinsatser som anges i 10 § bidragsförordningen samt för konservering av fynd från äldre exploateringsundersökningar disponeras högst 5 000 000 kronor enligt regleringsbrevet. För år 2010 avsätter Riksantikvarieämbetet 5 000 000 kronor. Medel reserveras för konservering av föremål från arkeologiska undersökningar i Gåsån i Jämtlands län, Lauters i Gotlands län, Kalvshälla bytomt i Stockholms län samt ett sjöfynd från Sternö i Blekinge län. Dessutom reserveras medel för konservering av äldre arkeologiskt fyndmaterial från Riksantikvarieämbetets Gotlandsundersökningar.

Ersättningar kulturresevat

För år 2010 behåller Riksantikvarieämbetet 2 250 000 kronor för intrångsersättning vid bildande av kulturresevat enligt 31 kap. 4 § miljöbalken. Medel reserveras för Staberg i Dalarnas län och för Kvarntorps finngård i Värmlands län.

Länsstyrelserna ska senast den **1 juni 2010** redovisa tidplan och kostnadsberäkning för dessa medel som reserverats om medel ska fördelas under 2010.

Ersättningar byggnadsminnen

För år 2010 behåller Riksantikvarieämbetet 500 000 kronor för ersättning vid byggnadsminnesförklaring enligt 3 kap. 10 § KML. Medel reserveras för Villa Sjötorp i Gävleborg. Länsstyrelsen i Gävleborg ska senast den **1 juni 2010**

redovisa tidplan och kostnadsberäkning för dessa medel som reserverats om medel ska fördelas under 2010.

Ersättning vid arkeologiska undersökningar enligt 2 kap. 14 § KML

För år 2010 behåller Riksantikvarieämbetet 3 000 000 kronor för kostnadsbefrielse enligt 2 kap. 14 § KML.

Ersättning vid fyndinlösen

För år 2010 behåller Riksantikvarieämbetet 500 000 kronor för ersättning vid fyndinlösen enligt 2 kap. 16 § KML.

Pilotprojekt för att stoppa och förebygga plundringar av fornlämningar

För år 2010 behåller Riksantikvarieämbetet 500 000 kronor för "Pilotprojekt för att stoppa och förebygga plundringar av fornlämningar". Länsstyrelsen i Gotlands län ska i samråd med Riksantikvarieämbetet utarbeta en fördjupad projektbeskrivning. Projektet ska bedrivas i samverkan med Riksantikvarieämbetet och avrapporteras enligt överenskommelse. Pilotprojektet ska ses som en förstudie för arbetet på nationell nivå för att förebygga, upptäcka och beivra frågor som rör kulturarvsbrott.

Bakgrund till beslutet

Ramfördelning 2010

Länsstyrelserna har sammantaget ansökt om cirka 326 miljoner kronor för utbetalning under budgetåret 2010. För beslut på bemyndiganderamen har länsstyrelserna ansökt om cirka 85 miljoner kronor.

Kulturmiljövårdsanslaget omfattar 251 718 000 kronor för budgetåret 2010. Från detta avdrages 2009 års anslagskredit på 937 666 kronor. Riksantikvarieämbetet nyttjar en anslagskredit för 2010 på 2 971 051 kronor. Den totala anslagsramen blir 253 751 385 kronor. Riksantikvarieämbetet behåller för senare fördelning 63 150 000 kronor enligt *bilaga 2*, varav 6 000 000 kronor avser bidrag till arbetslivsmuseer enligt anslagspost 2 och 29 500 000 kronor avser kunskapsunderlag enligt anslagspost 3.

Från anslagsramen ska även utbetalningar ske enligt bemyndigandebeslut från åren 2007, 2008 och 2009 med utbetalningsår 2010. Enligt uppgift från länsstyrelserna och genomgång i Källa uppgår dessa planerade

bemyndigandeutbetalningar för år 2010 till 70 245 239 kronor. Tillgängliga medel för beslut och utbetalning 2010 blir 120 356 146 kronor.

Ram för bemyndigandebeslut år 2010 för utbetalning 2011-2013 är 80 200 000 kronor. Beslutsram för 2010 är 200 556 146 kronor. Se nedanstående uppställning.

Till Riksantikvarieämbetets disposition 2010	251 718 000 kronor
Anslagskredit 2009	- 937 666 kronor
Anslagskredit 2010	+ 2 971 051 kronor
Total anslagsram	253 751 385 kronor

Riksantikvarieämbetet behåller enligt bil. 2	<u>- 63 150 000 kronor</u>
Anslagsram till länsstyrelserna för utbetalning 2010	190 601 385 kronor
Utbetalning av tidigare års bem.beslut	<u>- 70 245 239 kronor</u>
Tillgängligt för beslut och utbetalning år 2010	120 356 146 kronor

Ram för bemyndigandebeslut år 2010 för utbetalning 2011, 2012 och 2013	<u>+ 80 200 000 kronor</u>
Beslutsram 2010	200 556 146 kronor

Beslut om fördelning av medel till arbetslivsmuseer enligt förordningen (2002:920) om bidrag till arbetslivsmuseer samt om medel till kunskapsunderlag enligt Riksantikvarieämbetets regleringsbrev för år 2010 fattas i särskild ordning.

Riksantikvarieämbetets fördelningsgrunder

Riksantikvarieämbetet har vid fördelningen bl.a. tagit hänsyn till om länsstyrelsernas bidragsgivning åstadkommer största möjliga effekt och nytta för kulturmiljön och bidrar till att uppfylla kulturmiljöområdets vidgade verksamhetsmål enligt kulturarvspropositionen (prop. 1998/99:114). Riksantikvarieämbetet har tagit hänsyn till

- om en långsiktig strategisk ansats finns för kmv-anslagets användning,
- hur länsstyrelserna arbetar i samverkan med olika aktörer och hur möjligheten till samfinansiering nyttjas,
- förändringen mellan ansökta medel och utbetalade medel år 2009, och
- om insatserna är väl motiverade, realistiska, tydligt beskrivna i text och tabeller och om fördelningen mellan åtgärderna är rimlig.

Hänsyn har också tagits till tidigare års användning av medlen, förbrukning av tilldelade medel och den ekonomiska hanteringen av kmv-anslaget i övrigt samt att kmv-medlen används i enlighet med Riksantikvarieämbetets regleringsbrev, bidragsförordningen och Riksantikvarieämbetets handbok.

Utgångspunkter vid fördelningen är tidigare års anslagsramar.

Redovisning

Beslut och utbetalningar ska av länsstyrelserna omgående föras in i Källa.

En särskild begäran om redovisning för 2010 som underlag för Riksantikvarieämbetets årsredovisning kommer att skickas ut.

Prognoser

Riksantikvarieämbetet ska till regeringen lämna prognoser över utfallet på kmv-anslaget den 18 januari, 25 februari, 6 maj, 29 juli och den 28 oktober 2010. Om behov finns av särskilda uppgifter från länsstyrelserna inför prognostillfällena kommer Riksantikvarieämbetet att återkomma om detta med preciserade anvisningar.

Övriga upplysningar

Beslutsramen för år 2010 är uppdelad på följande delramar:
Huvudram, Ramar för särskilda satsningar samt Bemyndiganderam.

Anslagsramen för utbetalningar år 2010 är summan av Huvudram, Ramar för särskilda satsningar samt tidigare års bemyndigandebeslut för utbetalning år 2010. Se bilaga 1.

Handboken för länsstyrelsernas handläggning av kmv-anslaget återfinns på Riksantikvarieämbetets hemsida och kommer vid behov att uppdateras under året.

Riksantikvarieämbetet kommer löpande under året att följa upp användningen av kmv-anslaget på länsstyrelserna. Uppföljningen kommer att ske både genom kontroller i Källa-systemet och genom besök hos vissa länsstyrelser då genomgång kommer att ske av bl.a. registrering i Källa och användningen av tilldelade medel på anslaget. Enligt handboken ska länsstyrelserna skicka in kopior av de bidragsbeslut som överstiger 200 000 kronor samt i de fall ett bidragsbeslut innebär att länsstyrelserna fördelar medel till sig själva. Dessa ska skickas fortlöpande. Under 2010 ska länsstyrelserna dessutom skicka in kopior av samtliga bidragsbeslut som fattats under januari 2010 enligt fördelningsbeslut den 4 januari 2010.

Riksantikvarieämbetet kan komma att fatta nya beslut om överlåtelsen av rätten att pröva frågor om bidrag till kulturmiljövård enligt kmv-anslaget för budgetåret 2010.

Riksantikvarieämbetet lägger in ramarna i Källa samtidigt med att detta beslut expedieras.

Ni är välkomna att kontakta Heléne Hyrefelt Dahlström eller Eva Halfwordson för frågor om detta beslut. Heléne Hyrefelt Dahlström nås på tfn: 08-5191 8357 eller e-post helene.hyrefelt.dahlstrom@raa.se och Eva Halfwordson nås på tfn: 08-5191 8277 eller e-post eva.halfwordson@raa.se.

För kontaktpersoner inom olika områden se bilaga 3.

Detta beslut har fattats av överantikvarien Knut Weibull efter föredragning av fastighetsekonomen Helene Hyrefelt Dahlström. Även biträdande avdelningschefen Anita Bergensträhle-Lind, enhetschefen Karin Schibbye och utredaren Eva Halfwordson har varit med vid den slutliga handläggningen.

Knut Weibull

Helene Hyrefelt Dahlström

Bilagor:

1. Fördelning av ramar till länsstyrelserna.
2. Medel som behålls av Riksantikvarieämbetet. Omfattas inte av delegeringen.
3. Kontaktpersoner Riksantikvarieämbetet.

Kopia:

Kulturdepartementet

Riksrevisionen

Samtliga länmuseer

Stockholms stadsmuseum

Göteborgs stadsmuseum

Malmö museer

Länsmuseernas samarbetsråd